

Το Χρονικό της Ελληνικής Χρεοκοπίας ¹

*Οι άνθρωποι δεν είναι αιχμάλωτοι της μοίρας τους
αλλά της σκέψης τους Franklin D. Roosevelt*

Σύνοψη : Η Ελληνική κρίση χρέους έφθασε στο αποκορύφωμά της τον Μάιο του 2010, με την υπογραφή του Α' Μνημονίου και η χώρα ετέθη από τους δανειστές της, σε καθεστώς μακροχρόνιας ελεγχόμενης χρεοκοπίας. Σε γενικές γραμμές, η κρίση χρέους της Ελλάδος υπήρξε το αποτέλεσμα τριών θεμελιωδών συντελεστών. Πρώτον, η «άωρος» και «παράτυπη»² ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ το 2001 και η πρόσδεση της υπερδανεισμένης οικονομίας της, με τα «χρόνια» δίδυμα ελλείμματα του δημοσίου χρέους και του διεθνούς ισοζυγίου πληρωμών, σε μια νομισματική ένωση η οποία έχει ένα ενιαίο νόμισμα (single currency) με *αμετάκλητη ισοτιμία*. Το ευρώ είναι ένα ξένο νόμισμα, διότι η Ελλάδα ως κράτος-μέλος της Ευρωζώνης, δεν μπορεί να εκδώσει το χρέος στο δικό της νόμισμα, γιατί στερείται του νομικού δικαιώματος της έκδοσής του, και μαζί τις εκτυπωτικές πρέσες και ηλεκτρονικούς υπολογιστές για πληκτρολογήσεις συμβολικού χρήματος. Η χώρα μας είναι *χρήστης* και όχι *εκδότης* του ευρώ, το δανείζεται από τις τράπεζες με τόκο κι αυτές από την ΕΚΤ. Δεύτερον, η ξέφρενη δαπάνη μέσω αλόγιστου εξωτερικού δανεισμού αμφότερων των τομέων, του δημοσίου και ιδιωτικού, που οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες αποκαλούσαν 'εύρωστη' οικονομική ανάπτυξη. Ήταν η ανέμελη δεκαετία του ξεφαντώματος (1998-2008), γεμάτη αισιοδοξία και ενθουσιασμό για την ένταξη της χώρας στο «φετίχ», το ευρώ, και των αλησμόνητων Ολυμπιακών αγώνων, που οδήγησε σε υπερχρέωση όλων, νοικοκυριών, επιχειρήσεων και της κυβέρνησης. Και τρίτον, η ανεξέλεγκτη χορήγηση δανείων από τις τράπεζες και η μεταβίβαση των τεραστίων ζημιών τους στο κράτος.

Έχουν ήδη περάσει επτάμισι χρόνια από την υπαγωγή της Ελλάδος στους όρους του Α' Μνημονίου της 10^{ης} Μαΐου 2010, της δανειακής σύμβασης της εθνικής υποτέλειας των € 110 δις, που υπέγραψε η ελληνική κυβέρνηση με την τρόικα (ΕΕ, ΕΚΤ, ΔΝΤ), ημέρα που κανείς μας δεν θέλει να την θυμάται.

Είναι πλέον εμφανής στα μάτια του απλού πολίτη, η καταρράκωση της ελληνικής οικονομίας, όπου η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με τη μεγαλύτερη κρίση, οικονομική, κοινωνική και πνευματική από τα τέλη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) έχει στην κυριολεξία καταρρεύσει από την κορυφή των € 242 δις το 2008,³ έτος της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, στα € 174 δις το 2016. Ήτοι μειώθηκε κατά € 68 δις, ποσό που αντιστοιχεί στο 28% του ΑΕΠ, με την ανεργία να υπερβαίνει το 20%, τη μετανάστευση των νέων επιστημόνων να εντείνεται, οι επιχειρήσεις να κλείνουν η μια πίσω από την άλλη και οι κατασχέσεις να αυξάνονται εν μέσω μιας πρωτοφανούς σε διάρκεια ύφεσης. Ως συνέπεια, η χώρα κλυδωνίζεται σε μία απέραντη τρικυμιώδη θάλασσα χρέους.

¹ Από την ομιλία της εκδήλωσης στο Πνευματικό Κέντρο Αθηνών, Ακαδημίας 50, της 11ης Νοεμβρίου 2017, που διοργάνωσε ο Φοιτητικός Όμιλος Μελέτης της Κοινωνικής Μηχανικής & Πολιτικών Επιστημών.

² Η Ελλάδα σύμφωνα με την αναθεώρηση της Eurostat το 2004 (Report by the Commission to the Council on the Revision of the Greek Government Deficit and Debt Figures) δεν πληρούσε τα δημοσιονομικά κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ, (i) του 3% ελλείμματος ως προς το ΑΕΠ και (ii) της μη υπέρβασης του συνολικού δημοσίου χρέους άνω του 60% σε σχέση με το ΑΕΠ. Τα δηλωθέντα ελλείμματα από την ελληνική κυβέρνηση για τα έτη, 2000, 2001 και 2002, αναθεωρήθηκαν από την Eurostat ανοδικά, άνω των δύο ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, ενώ το συνολικό δημόσιο χρέος αναθεωρήθηκε ανοδικά κατά € 8 δις για κάθε έτος αντίστοιχα.

³ Eurostat, Government Statistics & Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Επιπλέον- και δυστυχώς- πολλοί απ' όσους έχουν χάσει την ελπίδα μέσα στην απόγνωση του οικονομικού αδιέξοδου που έχουν περιέλθει, οδηγούνται σε ακραίες λύσεις, δίνοντας τέλος στη ζωή τους για να αποφύγουν τον εξευτελισμό.

Αυτό όμως που δεν είναι εμφανές στο Κοινό και δύσκολα μπορεί ο απλός πολίτης να το πιστέψει ακόμη και σήμερα, είναι πώς ξαφνικά «ως κεραυνός εν αιθρία», ολόκληρο το οικονομικό οικοδόμημα της χώρας κατέρρευσε σαν ένας πύργος από τραπουλόχαρτα και επήλθε τόσο γρήγορα η *de facto* χρεοκοπία. Είναι φυσιολογικό αυτό το συγκλονιστικό γεγονός; Ή μήπως η υπαγωγή της Ελλάδος στον *ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης* υπήρξε το άλλοθι για τη σωτηρία του νομισματικού συστήματος του ευρώ; Ο λόγος, οι γαλλικές και γερμανικές τράπεζες ήταν υπερβολικά εκτεθειμένες σε κερδοσκοπικές αγορές ελληνικών ομολόγων και δανειοδοτήσεις των ήδη χρεοκοπημένων τραπεζών της χώρας.⁴

Η θεμελιώδης αιτία της χρεοκοπίας των «ελληνικών τραπεζών» υπήρξε η κατάρρευση του παγκοσμίου χρηματοπιστωτικού συστήματος το 2008, που συμπαρέσυρε τις «ελληνικές τράπεζες», καθώς ήταν εκτεθειμένες σε δάνεια υψηλού κινδύνου και εκτός της ελληνικής επικράτειας, λόγω της παγκοσμιοποίησης. Το μετοχικό τους κεφάλαιο ανήρχετο στα € 30 δις περίπου, ενώ τα δάνεια και οι επενδύσεις υπερέβαιναν τα € 500 δις! Κι αυτό, διότι οι τράπεζες στη σύγχρονη εποχή του συμβολικού χρήματος (*fiat money*), το χρήμα το δημιουργούν, *ex nihilo*, μέσω ηλεκτρονικών εγγραφών. Η χρηματοπιστωτική κρίση ήταν ένα απρόσμενο γεγονός που άφησε άναυδους ακαδημαϊκούς και τραπεζίτες και οι ζημιές και οι υποχρεώσεις προς άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες υπήρξαν κολοσσιαίες, οι οποίες μεταβιβάστηκαν στο κράτος! Το κονδύλι υπερβαίνει το ποσό των € 240 δις.⁵

Είναι λοιπόν άκρως σημαντικό να κατανοήσουμε πρώτα, πώς οι «ελληνικές τράπεζες» με την αναισχυνη συνδρομή της πολιτικής ηγεσίας του τόπου, αλλά και με τις ευλογίες των ευρωπαϊκών αρχών, μεταβίβασαν αυτό το κολοσσιαίο ποσό των € 240 δις στο κράτος και με αδιαντροπία το βάπτισαν ελληνικό δημόσιο χρέος. Κατ' αυτό τον αχρείο τρόπο, μετονομάστηκαν οι ζημιές και οι υποχρεώσεις των τραπεζών που έχουν έδρα την Ελλάδα- που δεν είναι καν ελληνικές, έχουν ελληνικό όνομα- δημόσιο χρέος και εντάχθηκαν στους κρατικούς προϋπολογισμούς του 2012 και 2013.⁶ Αυτή η κοινωνικοποίηση των ζημιών και υποχρεώσεων με το αίολο επιχείρημα οι τράπεζες είναι πολύ μεγάλες για να αποτύχουν (*too big to fail*), μετέτρεψε τον ελληνικό λαό σε νέο Σίσυφο του μαρτυρίου της αποπληρωμής του χρέους. Ενός ελαχθούς μη βιώσιμου χρέους που εκτείνεται μέχρι το 2060.

Έτσι επεκράτησε η διάχυτη ελληνική και διεθνής γνώμη, η οποία είναι εσφαλμένη και παραπλανητική ότι η Ελληνική χρεοκοπία οφείλεται αποκλειστικά στην κρατική ασοδοσία που οδήγησε στον εκτροχιασμό του δημοσίου χρέους. Η λανθασμένη αυτή γνώμη που προωθείται ένθερμα από τα ΜΜΕ, συνεχίζει

⁴ Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στο Μηνιαίο Δελτίο (Ιούνιος 2010), ευθαρσώς αναγνωρίζει ότι το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα ήταν στο όριο της κατάρρευσης στις αρχές Μάιου του 2010.

⁵ Σπ. Λαβδιώτης, Πώς Βαπτίστηκαν οι Ζημιές των Τραπεζών Δημόσιο Χρέος <http://spiros26.wordpress.com>

⁶ Υπουργείο Οικονομικών, Τακτικοί Προϋπολογισμοί, Εισηγητικές Εκθέσεις, 2012 και 2013.

να είναι εμπεδωμένη στο μυαλό του απλού πολίτη μέχρι και σήμερα, καθώς το Κοινό εξακολουθεί να θεωρεί ως *δεδομένο* ότι το «κρατικό» χρέος προήλθε από την κραιπάλη του δημοσίου και όχι από τις ζημιές των ιδιωτικών τραπεζών.

Γι' αυτό η μετονομασία του χρέους των ιδιωτικών τραπεζών σε δημόσιο χρέος και η μεταβίβασή του στους προϋπολογισμούς του κράτους, αποτελεί μία από της πιο μελανές σελίδες της χρηματοπιστωτικής ιστορίας της Ελλάδος. Ο λόγος, αυτοί που διέπραξαν ένα από τα μεγαλύτερα σύγχρονα οικονομικά εγκλήματα αντί να λογοδοτήσουν, χωρίς ηθική συστολή, απαίτησαν και με τη σύμπραξη της πολιτικής ηγεσίας το πέτυχαν, να πληρωθεί ο λογαριασμός από τους πολίτες. Με άλλα λόγια, οι πολιτικοί έθεσαν τις ιδιωτικές τράπεζες και το νόμισμα, το ευρώ, υπεράνω της ευημερίας του λαού που εκπροσωπούν, και τον φτωχοποίησαν, με περικοπές μισθών, συντάξεων, κοινωνικής πρόνοιας και αυξήσεις φόρων. Δηλαδή, η πολιτική ηγεσία του τόπου αντί να σώσει τον λαό που εκπροσωπεί έσωσε τις τράπεζες και το ευρώ και χρεοκόπησε τον λαό!

Η παράδοξη συμπεριφορά της πολιτικής ηγεσίας καθώς και η μεταβίβαση σημαντικών ευρωπαϊκών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση των δήθεν ελληνικών τραπεζών, δεν μπορεί επαρκώς να εξηγηθεί, παρά μόνο εάν ανατρέξουμε στις ρίζες του κακού, που εντοπίζονται στην περιβόητη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Η Συνθήκη υπογράφηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1992 στην Ολλανδική πόλη Μάαστριχτ⁷ και η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), και ανοίγει ο δρόμος της δημιουργίας της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) και της θεσμοθέτησης του ενιαίου νομίσματος, του ευρώ.

Το ενιαίο νόμισμα του ευρώ, έδωσε τη δυνατότητα υλοποίησης μιας κοινής πλατφόρμας διακίνησης των τραπεζικών καταθέσεων, γνωστά ως κεφαλαία, από την μια πλευρά στην άλλη της Ευρωζώνης, χωρίς τριβές και συναλλαγματικούς κινδύνους. Έτσι, αναπτύχθηκε με γνώμονα τη μεγιστοποίηση του κέρδους, η άνευ ελέγχου χορήγηση δανείων, που περιέθαλπε η σαθρή αρχιτεκτονική της νομισματικής ένωσης. Αυτή διευκόλυνε την επίτευξη τραπεζικών κερδών των χωρών που είχαν πλεονασματικά κεφάλαια, όπως της Γερμανίας και της Γαλλίας.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ στηρίζονταν στην *υπόθεση* ότι η νομισματική ένωση πρέπει να κρατήσει για πάντα, ες αεί. Για να θεμελιώσει την υπόθεση αυτή, ενώ καθόρισε σαφείς όρους για την ένταξη στο ευρώ, προμελετημένα, δεν περιέλαβε καμία διάταξη για την έξοδο. Από την στιγμή λοιπόν που οι αγορές κατέληξαν να πιστεύουν ότι κανείς ποτέ δεν θα έφευγε από τη ζώνη του ευρώ και κανένα πλέον κράτος- μέλος δεν θα μπορούσε να *υποτιμήσει*, ο δανεισμός ήταν ασφαλής και κερδοφόρος. Συνεπώς, τα πλεονάζοντα κεφάλαια του Βορρά μπορούσαν να επενδυθούν στις χώρες του Νότου, όπως η Ελλάδα, η οποία παρείχε ένα ελκυστικό πεδίο δράσης, λόγου του υψηλότερου επιτοκίου δανεισμού.

⁷ Την Συνθήκη του Μάαστριχτ υπέγραψαν 12 κράτη- μέλη της ΕΟΚ: Αγγλία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία και Πορτογαλία. Στις 29 Ιουλίου 1992, η Ελληνική Βουλή επί κυβερνήσεως Μητσοτάκη κυρώνει τη Συνθήκη, μ' όλα τα κόμματα υπέρ, πλην του ΚΚΕ, χωρίς να έχει ενημερωθεί ο λαός, ούτε, όπως σ' άλλες χώρες, να γίνει δημοψήφισμα.

Επιπρόσθετα, η Συνθήκη του Μάαστριχτ έδωσε προτεραιότητα στην δημιουργία της ΟΝΕ, ενώ το πρωτεύον θέμα της Πολιτικής Ένωσης των κρατών-μελών παραπέμφθηκε στο μέλλον, το οποίο και παραμένει ανεπίλυτο. Η ΟΝΕ αποτελεί την πλέον σημαντική μεταβίβαση νομισματικής κυριαρχίας από τα κράτη-μέλη στην ΕΕ από την ίδρυση της ΕΟΚ, με την Συνθήκη της Ρώμης το 1957. Μ' αυτόν τον *ανορθόδοξο* τρόπο οι ευρωπαίοι σχεδιαστές και τεχνοκράτες της ΕΕ έβαλαν το κάρο μπροστά και πίσω το άλογο και συν τω χρόνω διαπίστωσαν ότι το κάρο δεν προχωράει ομαλά. Ήταν όμως πλέον αργά. Δημιουργήθηκαν μεγάλες ανισότητες πλούτου μεταξύ Βορρά και Νότου και οι αδύναμες χώρες του Νότου, ιδίως η Ελλάδα, υπερχρεώθηκαν και υπέστησαν οικονομική πανωλεθρία.

Με την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ, αποκληθείσα και Συνθήκη των Συνθηκών,⁸ στην ουσία γίνεται το πέρασμα από το Κεϊνσιανό μοντέλο του κρατικού παρεμβατισμού και της κοινωνικής δικαιοσύνης στη λαίλαπα του νεοφιλελευθερισμού και αχαλίνωτου καπιταλισμού. Κι αυτό, διότι η Συνθήκη υιοθετούσε πλήρως τις αρχές του *κλασσικού φιλελευθερισμού* στη λειτουργία της οικονομίας, με βασικούς άξονες τις τρεις «ελευθερίες»: α) την ελεύθερη διακίνηση του κεφαλαίου, β) την ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς δασμούς εντός της ΕΕ, και γ) την ελεύθερη κυκλοφορία της εργασίας.

Η εφαρμογή των αρχών της *laissez-faire*, διακήρυττε η Συνθήκη - που το δικαστήριο του καιρού κατέδειξε ότι ήταν «ευσεβής πόθος» - θα οδηγούσε σε άνοδο του βιοτικού επιπέδου, καλύτερη ποιότητα ζωής, υψηλή απασχόληση και κοινωνική προστασία. Για τον σκοπό αυτό θα θεσπιστεί μια νομισματική αρχή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), που θα έχει το μονοπώλιο έκδοσης του ενιαίου νομίσματος. Η ΕΚΤ, θα καθορίζει την ενιαία νομισματική πολιτική για όλα τα κράτη-μέλη που θα ενταχθούν στην ευρωπαϊκή νομισματική ένωση.

⁸ Η Συνθήκη του Μάαστριχτ είναι όντως η Συνθήκη των Συνθηκών, διότι συνιστά το θεμέλιο της ΕΕ και επάνω σε αυτήν είναι δομημένες όλες οι μεταγενέστερες, όπως η Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997) και της Λισσαβόνας (2007). Η Συνθήκη όριζε ότι ο θεσμός της ΟΝΕ είναι εξελικτικός και ακολουθεί ένα πρόγραμμα τριών σταδίων διάρκειας 10 ετών. Συνοπτικά, το 1^ο στάδιο (1/7/1990 - 31/12/1993) συνίσταται α) από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ) με τη συμμετοχή των κρατών-μελών στο μηχανισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών σε σχέση με το ECU και β) την άρση των περιορισμών στις χρηματοοικονομικές αγορές και της δημιουργίας μηχανισμού εποπτείας. Το 2^ο στάδιο ήταν το φαρμακερό (1/1/1994-31/12/1998). Αυτό συνίσταται α) από την πλήρη απελευθέρωση διακίνησης χρηματικών κεφαλαίων, β) την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου (ΕΝΙ), ο πρόδρομος της ΕΚΤ, την ενίσχυση της συνεργασίας των εθνικών κεντρικών τραπεζών μεταξύ τους και την ολοκλήρωση του συντονισμού των χρηματοοικονομικών αγορών, γ) την θεσμοθέτηση της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών και της απαγόρευσης της *νομισματοποίησης* του δημοσίου χρέους από τις εθνικές κυβερνήσεις και δ) το πάγωμα της νομισματοδέσμης του ECU και τον ορισμό των δημοσιονομικών κριτηρίων σύγκλισης των αδύναμων ανταγωνιστικώς οικονομιών των κρατών της ΕΕ. Στο 3^ο στάδιο (1/1/1999-1/1/2002) δόθηκε το εναρκτήριο λάκτισμα του ευρώ σε ηλεκτρονική μορφή και την 1^η/1/2002 πήρε σάρκα και οστά σε φυσική, αντικαθιστώντας το εθνικό μας νόμισμα.

Είναι φανερό, το εγχείρημα του Μάαστριχτ είναι ένα μοναδικό φαινόμενο στην παγκόσμια οικονομική και πολιτική ιστορία, όπου τα υποψήφια κράτη για να ενταχθούν στο ενιαίο νόμισμα εκχωρούν πρώτα το κυριαρχικό δικαίωμα έκδοσης εθνικού νομίσματος, που αποτελεί θεμελιώδες χαρακτηριστικό ενός ανεξάρτητου κράτους. Πόσο μάλλον, όταν η εξουσία εκχωρείται σε μια ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα που έχει ως πρότυπο την Deutsche Bundesbank, με έδρα τη Φραγκφούρτη, με μια και μοναδική εντολή, τη σταθερότητα των τιμών, χωρίς αναφορά για την απασχόληση. Εν αντιθέσει, η νομοθεσία της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Federal Reserve) αναφέρει ότι η νομισματική πολιτική των ΗΠΑ, θα επιδιώξει «να προωθήσει αποτελεσματικά τους στόχους της μέγιστης απασχόλησης, σταθερές τιμές, και μέτρια μακροπρόθεσμα επιτόκια».⁹

Ως επακόλουθο, με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ τα προβλήματα για τα αδύναμα ανταγωνιστικώς κράτη-μέλη επιδεινώνονται, ιδίως για τα κράτη που έχουν δημοσιονομικά ελλείμματα, αφού η Συνθήκη παραχωρεί στην ΕΚΤ πλήρη θεσμική ανεξαρτησία από πολιτική επιρροή.¹⁰ Μάλιστα, με σαφήνεια δηλώνει ότι «ούτε η ΕΚΤ, ούτε κανένα από τα εκτελεστικά της όργανα θα επιδιώξει να πάρει οδηγίες από θεσμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή από οποιαδήποτε κυβέρνηση κράτους- μέλους ή από οποιοδήποτε άλλον οργανισμό ή ίδρυμα». Ταυτόχρονα, απαγορεύει την ΕΚΤ να δανείζει απ' ευθείας στα κράτη- μέλη, ούτε σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Έτσι, τα κράτη-μέλη αναγκαστικά πρέπει να δανειστούν από τις εμπορικές τράπεζες με επιβάρυνση διπλού επιτοκίου.

Η σημαντική διάταξη της απαγόρευσης χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στις κυβερνήσεις των κρατών- μελών της ζώνης του ευρώ αναφέρεται ρητώς στο περιώνυμο άρθρο 104, παράγραφος 1, της Συνθήκης του Μάαστριχτ¹¹ «Απαγορεύονται οι υπεραναλήψεις ή οποιοδήποτε άλλου είδους πιστωτικές διευκολύνσεις από την ΕΚΤ ή από τις κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών... προς κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, κεντρικές κυβερνήσεις, περιφερειακές, τοπικές ή άλλες δημόσιες αρχές, άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις των κρατών-μελών· επίσης, απαγορεύεται να αγοράζουν απευθείας χρεόγραφα από τους οργανισμούς ή τους φορείς αυτούς, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες». Η διάταξη αυτή, θα παραβιαστεί αργότερα από την ΕΚΤ, με το πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης (QE), εντούτοις, επέφερε το coup de grace της χρεοκοπίας της Ελλάδος και τις οδυνηρές της επιπτώσεις.

⁹ The Launch of the Euro, “the Federal Reserve Act states that the U.S. monetary policy should seek ‘to promote effectively the goals of maximum employment, stable prices, and moderate long-term interest rates’.” Board of Governors of the Federal Reserve, December 1999.

¹⁰ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ευρωσύστημα- ΕΚΤ: Independence, www.ecb.int/orga/independence.

¹¹ Το άρθρο 104, παράγραφος 1, της Συνθήκης του Μάαστριχτ είναι το ίδιο με το άρθρο 123 της Συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία κυρώθηκε το 2007. Δυστυχώς, στο άρθρο 123 αναφέρεται συχνά ο Τύπος και οι περισσότεροι αναλυτές. Ωστόσο, ο αποκλεισμός της χρηματοδότησης των δημοσίων ελλειμμάτων του ελληνικού κράτους από την Τράπεζα της Ελλάδος και είχε ξεκινήσει πριν 14 χρόνια, το 1993 και η προσφυγή στις αγορές μετά την ένταξη με επιβάρυνση διπλού επιτοκίου, οδήγησε την χώρα σε καθεστώς χρεοκοπίας, διότι ήταν αδύνατον να νομισματοποιήσει το δυσβάστακτο χρέος.

Όπως βλέπουμε το εγχείρημα του Μάαστριχτ είναι όντως μοναδικό, γιατί δεν υπάρχει ιστορικό προηγούμενο να παραλληλίζει το θεσμό μιας κοινής αγοράς με ένα με ένα ενιαίο *συμβολικό* νόμισμα (fiat currency), που το εκδίδει μια υπερεθνική κεντρική τράπεζα.¹² Ένας θεσμός που είναι θεμελιωμένος σε ένα δαιδαλώδες νομικό πλέγμα Συνθηκών και διατάξεων, όπου ένας αριθμός ανεξάρτητων κρατών που έτυχε τα περισσότερα να συνορεύουν γεωγραφικώς μεταξύ τους- με διαφορετικά ήθη και έθιμα, γλώσσα, κινητικότητα εργατικού δυναμικού, βιομηχανικό επίπεδο και τεχνογνωσία- να έχουν «συγκολληθεί» με μία ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα (ΕΚΤ) που έχει έδρα τη Φραγκφούρτη!

Το Μάαστριχτ λοιπόν εκχώρησε την αίγλη και τη νομισματική εξουσία σε μία υπερεθνική κεντρική τράπεζα, η οποία δεσπάζει στη ζώνη του ευρώ. Το νομισματικό σύστημα όπου τα υποψήφια κράτη για να ενταχθούν, πρέπει πρώτα να απεμπολήσουν την νομισματική τους κυριαρχία και τον στόχο της μέγιστης απασχόλησης των πολιτών τους. Και το παράδοξο, το έπραξαν πριν την ύπαρξη της πολιτικής ένωσης, δημοσιονομικής ομοσπονδίας, τραπεζικής ένωσης και ταμείου εγγύησης τραπεζικών καταθέσεων! Από τη γέννησή της, η Ευρωζώνη ήταν ελαττωματική, στερεωμένη σ' ένα κακότεχο οικοδόμημα. Ένα πράγματι μισοτελειωμένο σπίτι, χωρίς πόρτες, παράθυρα, και οροφή και ήταν έτοιμο να καταρρεύσει στην χρηματοπιστωτική καταιγίδα του 2008.

Πως λοιπόν οι πολιτικοί ανέλαβαν τον τόσο μεγάλο κίνδυνο της ένταξης μιας χώρας σε χαώδη κατάσταση σ' ένα μισοτελειωμένο σπίτι, με βάση τι, την «βάρκα της ελπίδας» ή το «συναίσθημα»; Η λογική υποδεικνύει ότι όταν ένα κράτος δεν μπορεί να εκδώσει το δικό του νόμισμα αυτό δεν έχει καμία δύναμη να καθορίσει μια ανεξάρτητη νομισματική και δημοσιονομική πολιτική και ως φυσική συνέπεια το κράτος μετατρέπεται σε μια αποικία ενός ιμπεριαλιστικού συστήματος, που οι κατευθυντήριες γραμμές και ντιρεκτίβες δίνονται από την *Μητρόπολιν*· και στη δεδομένη συγκυρία από την πανίσχυρη Γερμανία.

Ως απόρροια της απώλειας της δύναμης ενός κράτους να εκδίδει το δικό του νόμισμα, δεν χάνεται μόνο ο καθορισμός της ελεύθερης νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, αλλά φθείρεται και η εθνική κυριαρχία του Κοινοβουλίου και ο θεσμός της Δημοκρατίας. Και μαζί, χάνεται η δυνατότητα καθορισμού της αποτελεσματικής ζήτησης, της παραγωγής και της μέγιστης απασχόλησης του εργατικού δυναμικού. Η δε κυβέρνηση μετατρέπεται σε μία απλώς τοπική επαρχιακή αρχή. Και οι τοπικές αρχές όχι μόνο δεν μπορούν να εκδώσουν το δικό τους νόμισμα, αλλά δεν έχουν στην κατοχή τους κανένα από τα εργαλεία της μακροοικονομικής πολιτικής ενός κράτους. Η πολιτική τους επιρροή περιορίζεται σε σχετικά ασήμαντα οικονομικής φύσεως έργα.

¹² Συνθήκη του Μάαστριχτ, Άρθρο 105^α: « Η ΕΚΤ θα έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να χορηγεί άδεια για την έκδοση τραπεζογραμματίων εντός της Κοινότητας. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκδίδουν τέτοια χαρτονομίσματα. Τα τραπεζογραμμάτια που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες θα είναι τα μοναδικά τα οποία έχουν το προνόμιο του νόμιμου χαρτονομίσματος (legal tender) εντός της Κοινότητας.» Το Άρθρο 105 είναι αυτό που ορίζει τον έναν και μοναδικό σκοπό της ΕΚΤ, ο οποίος είναι: « η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών ».

Αυτή όμως η τοπική αρχή που ονομάζεται Ελλάδα, χρεοκόπησε, γιατί οι έλληνες πολιτικοί διαρκώς ζουν σε μια ουτοπία, ποτέ δεν κατανόησαν ότι το χρήμα είναι το «αίμα της οικονομίας» και σύμβολο της ανεξαρτησίας της χώρας. Θεώρησαν ότι η αποδοχή του Μάαστριχτ αποτελεί πολιτική απόφαση να γίνει ο έλληνας *ευρωπαίος*, αποκομμένη από τις οικονομικές επιπτώσεις. Εξ άλλου, όταν υπερψηφίστηκε η Συνθήκη στη Βουλή των Ελλήνων τον Ιούλιο του 1992, με 286 ψήφους, ούτε και οι ίδιοι βουλευτές γνώριζαν τι ακριβώς ψηφίζουν, αφού δεν τους δόθηκε το κείμενο εκ των προτέρων για να το μελετήσουν!

Αξίζει λοιπόν να ανατρέξουμε στο χρονικό της ελληνικής χρεοκοπίας, η οποία ταλανίζει την Ελλάδα οκτώ ολόκληρα χρόνια. Όλη αυτή η συμφορά που επήλθε θα μείνει ανεξίτηλη στην μνήμη αυτών που την βιώνουν και για τους νεωτέρους που θα τη διδαχθούν, έγινε όχι για να σωθεί η χώρα μας και να τεθεί σε τροχιά ανάπτυξης, αλλά για να σωθούν οι τράπεζες και μαζί, το είδωλο του ευρώ. Τώρα το ομολογεί, μετά την καταστροφή, ο πρόεδρος του Eurogroup, Γερούν Νάισελμπλουμ, ενώπιον της Επιτροπής Απασχόλησης του Ευρωκοινοβουλίου.¹³

Για να επιλύσουμε το μυστήριο, πώς τα Μνημόνια 'σωτηρίας' της Ελλάδος από τη χρεοκοπία έσωσαν τις τράπεζες, όπως αναγνωρίζουν με emphaticό τρόπο τώρα οι αξιωματούχοι των ευρωπαϊκών αρχών, θα γυρίσουμε ακόμη μια φορά στην αφετηρία, την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Το δημόσιο χρέος το 2008 ανήρχετο στα € 264 δις και το ΑΕΠ στα €242 δις,¹⁴ δηλαδή μια σχέση χρέους προς ΑΕΠ, 109%. Το 2009, το επίμαχο έτος της στατιστικής *αλχημείας*, το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτοξεύθηκε κατά € 36 δις σε ένα έτος! Ήτοι η σχέση χρέους/ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 127% και το επόμενο έτος 2010, που παραμένει ανεξίτηλο στη μνήμη, η σχέση χρέους /ΑΕΠ αυξήθηκε στο 146%.¹⁵

Πώς εξηγείται αυτό το παράδοξο το δημόσιο χρέος να αυξάνεται ραγδαίως, ενώ η οικονομία να ισοπεδώνεται από τα μέτρα λιτότητας που επιβλήθηκαν από την τρόικα, με τον ευφημισμό « μεταρρυθμίσεις» για να «σώσουν» τη χώρα από τη χρεοκοπία; Η επεξήγηση δίνεται από την ειλικρινή δήλωση του πρώην επιτρόπου των ευρωπαϊκών οικονομικών και νομισματικών υποθέσεων, Ολί Ρεν (Olli Rehn), «τα προγράμματα διάσωσης καταρτίστηκαν για να σωθούν οι τράπεζες».

¹³ Jeroen Dijsselbloem, από την κατάθεση στην Επιτροπή Απασχόλησης του Ευρωκοινοβουλίου, την 9^η Νοεμβρίου του 2017. Ο Πρόεδρος του Eurogroup επιβεβαίωσε την δήλωση του πρώην Επιτρόπου Ολί Ρεν ότι «τα προγράμματα διάσωσης εκπονήθηκαν για να σωθούν οι τράπεζες», λέγοντας ότι στο πρώτο στάδιο της κρίσης το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν οι τράπεζες : «χρησιμοποιήσαμε πολλά από τα χρήματα του φορολογούμενου, με λάθος τρόπο κατά τη γνώμη μου, για να σώσουμε τις τράπεζες...ο κόσμος που επέκρινε τα πρώτα χρόνια του ελληνικού προγράμματος λέγοντας, πως όλα έγιναν για τις τράπεζες, έχουν κάποιο δίκαιο». <http://newpost.gr/oikonomia/638062> <http://news247.gr>

¹⁴ Ο.π., Eurostat, Government Statistics, Data 1995- 2015.

¹⁵ Υπάρχουν σημαντικές αποκλείσεις καταγραφής του δημοσίου χρέους για τα έτη 2009, 2010 και 2011 μεταξύ της Eurostat και του Υπουργείου Οικονομικών. Τα στοιχεία της Eurostat είναι € 301 δις, € 330 δις, και € 356 για τα έτη 2009, 2010, και 2011, αντίστοιχα. Ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εγγράφει το εξής δημόσιο χρέος: € 299 δις, € 340 δις, και € 368 για τα έτη 2009, 2010 και 2011, αντίστοιχα. Ποιά στοιχεία είναι τα σωστά; Ποια υπηρεσία έκανε την αλχημεία; Ή είναι απλώς λάθη;

Δεν πρέπει λοιπόν να ξεχνάμε ότι ο πρωταρχικός σκοπός των κεφαλαίων διάσωσης (bail-out funds) του Α' Μνημονίου των € 110 δις, υπήρξε η διάσωση των τραπεζών και η αποφυγή διάχυσης της κρίσης από την Ελλάδα, λόγω του συστημικού κινδύνου, σε όλο το ευρωπαϊκό σύστημα της Ευρωζώνης. Διότι δεν υπάρχει τραπεζική ένωση με ένα κοινό ταμείο, έτσι ώστε να γίνεται επιμερισμός των τραπεζικών ζημιών, κι αυτές μεταβιβάζονται στις πλάτες των φορολογουμένων. Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, τις ζημίες τις επωμίζονται τα κράτη στα οποία έχουν έδρα οι τράπεζες που έχουν υποστεί το στραπάτσο! Έτσι εξηγείται το παράδοξο της παταγώδους αποτυχίας του Α' Μνημονίου, που εν μέσω πείνας και δυστυχίας, αντί το δημόσιο χρέος να μειωθεί δραστικά, επαυξήθηκε στα € 368 δις το 2011.¹⁶ Ως αποτέλεσμα, *σιωπηρώς* αντικαταστάθηκε από το PSI.

Το PSI αποτελεί το Β' Μνημόνιο της αδιαφανούς επιπρόσθετης δανειακής σύμβασης των € 130 δις του ελληνικού κράτους, με τους διεθνείς πιστωτές του. Το PSI είναι περιβόητο, γιατί κουρεύτηκαν τα ελληνικά ομόλογα μαζί με τις καταθέσεις των ασφαλιστικών ταμείων και εν συνεχεία το κράτος δανείζονταν επιπλέον για να καλύψει τα ελλείμματα και να πληρώσει τις μειωμένες συντάξεις. Αυτή η υπέρογκη δανειακή σύμβαση κυρώθηκε με νόμο του κράτους το βράδυ της αλησμόνητης 13^{ης} Φεβρουαρίου 2012, όταν υπερψηφίστηκε από τη Βουλή, ενώ το κέντρο της Αθήνας είχε μετατραπεί σε πεδίο μάχης, και ορισμένα κτίρια τυλίχθηκαν στις φλόγες, καθώς η οργή του κόσμου υπερέβη τα όρια της.

Η ξέφρενη αυτή αντίδραση του κόσμου, που επιβεβαίωσε τη ρήση του Gustav Le Bon, «ο όχλος έχει μόνο τη δύναμη να καταστρέφει», υπήρξε απόρροια έντονων συναισθημάτων ότι κάτι κακό διέπραξαν οι αντιπρόσωποι του εις βάρος των παραδόσεων και της συνείδησης του έθνους. Η ιστορία διδάσκει, ότι από τη στιγμή που οι ηθικές δυνάμεις στις οποίες στηρίχθηκε ο πολιτισμός ενός λαού έχουν χάσει την επίδρασή τους η τελική διάλυση είναι κοντά. Και, όπως αναφέρει ο Le Bon, «πραγματοποιείται από τα ασυνείδητα και βίαια πλήθη».¹⁷ Η διαίσθηση του απλού πολίτη, που τόσο υποτίμησαν οι πολιτικοί τα τελευταία χρόνια, ότι η υπερψήφιση του νομοσχεδίου του PSI θα αποβεί καταστροφική για τη χώρα του και θα την έθετε σε μακροχρόνια υποτέλεια στους διεθνείς δανειστές της, χωρίς προοπτικές ανάπτυξης, δεν ήταν διόλου λανθασμένη.

Πράγματι, το PSI υπήρξε, πιο εύστοχα, «Η Μεγάλη 'Μπλόφα' της Σωτηρίας της Ελλάδος από τη Χρεοκοπία».¹⁸ Ο λόγος, ο προϋπολογισμός 2013 εμφανίζει ότι το δημόσιο χρέος ανέρχεται στα € 343 δις το 2012 (176 % του ΑΕΠ) και αυξάνεται στα € 352 δις το 2013 (192 % του ΑΕΠ). Οι αριθμοί αυτοί που εγγράφονται επισήμως από τις Αρχές του κράτους, είναι σε πλήρη αναντιστοιχία με τους πανηγυρισμούς των πολιτικών ότι σώσανε τη χώρα από € 106 δις χρέους.

¹⁶ Υιοθετήθηκαν τα στοιχεία του δημοσίου χρέους όπως καταγράφηκαν στους Προϋπολογισμούς του Κράτους, για τα δημοσιονομικά έτη 2011, 2012, και 2013, Υπουργείο Οικονομικών.

¹⁷ Gustav Le Bon, *The Crowd, A Study of Popular Mind*, p. xviii, Cherokee, Atlanta, Georgia, 1982.

¹⁸ Σπύρος Λαβδιώτης, *PSI : Η Μεγάλη «Μπλόφα» της Σωτηρίας της Ελλάδος από τη Χρεοκοπία*, 22 Μαρτίου 2012, <http://spiros26.wordpress.com>

Η σκληρή πραγματικότητα καταδεικνύει ότι το περίφημο *haircut* των ελληνικών ομολόγων του ιδιωτικού τομέα, είναι μόνο... € 16 δις.¹⁹ Ποσό που περιλαμβάνει το ανεκδιήγητο κούρεμα των € 12 δις και άνω, των ομολόγων των ελληνικών ασφαλιστικών ταμείων. Ανεκδιήγητο, διότι τα ταμεία είναι χρονίως ελλειμματικά και τα χρηματοδοτεί μέσω του προϋπολογισμού το κράτος, με ένα ποσό που ανέρχεται τα τελευταία χρόνια στα € 15 δις ετησίως. Δηλαδή, η ελληνική κυβέρνηση έκανε το απίθανο, δέχθηκε ένας κατεξοχήν θεσμικός φορέας, πρώτα να μετονομαστεί σε ιδιωτικό, έτσι ώστε, να μπορεί να τον κουρέψει, και εν συνεχεία κούρεψε και τις συντάξεις για να μειώσει το δημόσιο χρέος!!

Ο σχεδιασμός του PSI είναι εσκεμμένα περίπλοκος και πολλές ώρες ξοδεύτηκαν πριν πέντε χρόνια από τον γράφοντα να κατανοήσει σε τι οφείλονταν οι πανηγυρισμοί των πολιτικών και των ΜΜΕ, όταν η *ουρά του PSI είναι μεγάλη*. Η περιπλοκότητα οφείλεται στην προσπάθεια εξαφάνισης από τη δημόσια θέα του πραγματικού σκοπού του PSI, που αποτελείται από τρία κύρια σκέλη, α) τη μετατροπή του 80% περίπου του δημοσίου χρέους στο αγγλικό δίκαιο και το 20% πλέον υπόκειται στο ελληνικό, β) τη μετακύληση του δημοσίου χρέους στο μέλλον, ούτως ώστε οι πληρωμές των τόκων να μην είναι τόσο επώδυνες, και γ) τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και του ευρώ, αφού η πιθανότητα ενός Grexit θα έχει ελαχιστοποιηθεί.

Ωστόσο, η μεγάλη απορία είναι γιατί μετά την πρώτη δανειακή σύμβαση των € 110 δις, ακολούθησε το περιβόητο PSI, που συνοδεύονταν από μια νέα τεράστια δανειακή σύμβαση € 130 δις, η οποία αναληθώς ονοματίστηκε από τους πιστωτές «βοήθεια χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας». Η απορία θα λυθεί επίσης, όχι από έλληνες 'αιρετικούς' με τις ξεχαρβαλωμένες βίδες-όπως τους αποκαλούσαν τότε- που επί χρόνια έκαναν γνωστό ότι τα bail out κεφάλαια πήγαν για να σώσουν τις τράπεζες και όχι την ελληνική οικονομία. Η επίσημη απάντηση θα έρθει λίγα χρόνια αργότερα, στις αρχές του 2016, όχι όπως ο κόσμος ανέμενε με αγωνία, από τους έλληνες πανεπιστημιακούς, αλλά ειρωνικώς, από ακαδημαϊκούς γερμανικών πανεπιστημίων και ινστιτούτων.

¹⁹ Βάσει των όρων του PSI (Private Sector Involvement ή Συμμετοχή του Ιδιωτικού Τομέα), το «κούρεμα» των € 206 δις αξίας των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου [εκ του συνολικού δημοσίου χρέους των € 368 δις, τέλη του 2011] που ανήκουν σε ιδιώτες επενδυτές, συνιστά τη διαγραφή του 53.5% του χρέους το οποίο ανήκει σε ιδιώτες και αντιστοιχεί σε € 107 δις, εάν όλοι οι δανειστές εθελοντικώς είχαν αποδεχτεί τους όρους του PSI. Από τα € 206 δις που δανείστηκε η ελληνική κυβέρνηση τα € 177 δις (86%) διέπονται από ελληνικό δίκαιο και τα € 29 δις (14%) από ξένο δίκαιο. Ως γνωστό, το PSI πέτυχε και διαγράφηκαν € 106 δις από το δημόσιο χρέος. Το όφελος όμως αυτό ήταν προσωρινό, διότι τα παλιά ομόλογα ανταλλάχθηκαν με νέα ομόλογα αξίας € 62 δις που έχουν διάρκεια μέχρι το 2042. Ακόμη, πρέπει να προσθέσουμε και το «γλειφιτζούρι» των € 30 δις που προσέφεραν οι ευρωπαϊκές αρχές μέσω του EFSF, ως δώρο στους κατόχους των νέων ομολόγων. Επίσης, πρέπει να συνυπολογιστεί το κόστος της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών που στον προϋπολογισμό του 2012 προβλέφτηκε στα € 32 δις. Εδώ, όμως, δεν σταματάει η ιστορία, γιατί πρέπει να προστεθεί και το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2011, που ανέρχεται στα € 22 δις (€ 17 δις οι τόκοι!... και € 5 δις το πρωτογενές έλλειμμα). Δυστυχώς, οι πολίτες μόνο για τα € 5 άκουσαν και την εικονική διαγραφή από τα χείλη των πολιτικών. Και συν το ποσό των δεδουλευμένων τόκων € 5 δις των παλαιών ομολόγων, καταλήγουμε σε ένα συνολικό δημόσιο χρέος των € 352 δις. Επομένως, όταν αφαιρέσουμε τα € 352 δις από τα € 368 δις, το *haircut* των € 106 δις μειώνεται στα € 16 δις.

Σε τεκμηριωμένη στατιστική ανάλυση με τίτλο «Που Πήγαν τα Χρήματα Διάσωσης της Ελλάδος;»²⁰ η μελέτη παρουσιάζει τη ροή των κεφαλαίων των δανειακών συμβάσεων του Α' και Β' Μνημονίου, συνολικού ποσού € 240 δις. Το κύριο συμπέρασμα είναι ότι μόνο € 9.7 δις ή λιγότερο από 5% από το σύνολο των € 215.9 δις, που εκταμιεύτηκαν από τις δύο δανειακές συμβάσεις χρησιμοποιήθηκαν για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Το υπόλοιπο 95.5% πήγε για πληρωμές του χρέους και τις ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών.

Οφείλουμε να εξακριβώσουμε πώς διαπράχτηκε ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοοικονομικά «εγκλήματα» της σύγχρονης Ελλάδος. Η αποστολή θα στεφθεί με επιτυχία ακολουθώντας μια παραδοσιακή συμβουλή έμπειρων κυνηγών αγρίων ζώων η οποία λέει ότι «εάν θέλεις να συλλάβεις ή να σκοτώσεις το θήραμά σου πρέπει να ακολουθήσεις τα ίχνη του αντίστροφα, για να εντοπίσεις τη σπηλιά του θηρίου». Αυτόν τον κανόνα τον ακολουθήσαμε - ανιχνεύοντας από μπρός προς τα πίσω τα αποτυπώματα της πορείας του θηρίου - και καταλήξαμε στη... σπηλιά του, στα τέλη Νοεμβρίου του 2008, ακριβώς μετά τον πανικό της κατάρρευσης του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Εκεί βρήκαμε προς, μεγάλη έκπληξη, τον αποκληθέντα από τα ΜΜΕ, «τσάρο της ελληνικής οικονομίας», να κρατά στα χέρια του το νέο νομοσχέδιο με την επιγραφή «Νόμος 3723 : Ενίσχυση της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης».²¹ Τα μέτρα λαμβάνονται είχε δηλώσει ο τότε υπουργός οικονομίας Γεώργιος Αλογοσκούφης, «για να μην αντιμετωπίσουν οι τράπεζες προβλήματα ανταγωνιστικότητας. Το σχέδιο στήριξης του τραπεζικού συστήματος ανέρχεται στο ποσό των € 28 δις και θα θωρακίσει την ελληνική οικονομία». Και διευκρινίζει ο κ. υπουργός, η εφαρμογή τους «δεν θα έχει επιπτώσεις στο έλλειμμα, αλλά στο δημόσιο χρέος, το οποίο ήδη βρίσκεται σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα».²²

Έτσι με το ανεπίγνωστο, ότι το υπερβολικό για το μέγεθος της ελληνικής οικονομίας (12% του ΑΕΠ) ποσό των € 28 δις, δεν θα επηρεάσει το έλλειμμα αλλά το χρέος,²³ ο κ. Αλογοσκούφης γίνεται ο πρωτοπόρος της σωτηρίας των ιδιωτικών τραπεζών που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με άλλα λόγια, η ελληνική κυβέρνηση στα τέλη του 2008, προχωρά στην κομβικής σημασίας απόφαση να κοινωνικοποιήσει τις ζημιές των - αποκαλούμενων ελληνικών - τραπεζών για να τις πληρώσει ο έλληνας φορολογούμενος, ενώ η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει σε ξένους οργανισμούς και υπεράκτιες εταιρίες.

²⁰ Rocholl J., and Stahmer A., "Where did the Greek bailout money go?" ESMT White Paper, European School of Management and Technology, Berlin, February 16, 2016. Ο J. Rocholl είναι πρόεδρος του ESMT και μέλος της οικονομικής συμβουλευτικής επιτροπής του Υπουργείου Οικονομικών της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, και ο A. Stahmer είναι Albert Einstein επιστήμων του Διδακτορικού Προγράμματος του Ευρωπαϊκού Σχολείου της Διοίκησης και Τεχνολογίας του Βερολίνου.

²¹ Εφημερίς της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), Αρ. Φύλλου 250, Τεύχος Πρώτο, Νόμος 3723, 9 Δεκεμβρίου 2008.

²² <http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=19664>

²³ Τα € 5 δις αφορούν προνομιούχες μετοχές, τα € 8 δις συνιστούν έκδοση ομολόγων από τον ΟΔΔΗΧ και τα € 15 δις αφορούν εγγυήσεις του ελληνικού δημοσίου για την έκδοση τραπεζικών δανείων.

Κατ' αυτόν τον τρόπο μεταβιβάζονται € 28 δις χρέη των τραπεζών που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος στο, ήδη διάτρητο από τη δημοσιονομική κραιπάλη, δίκτυο του Ελληνικού Δημοσίου. Με σκοπό, βέβαια, όπως αναφέρει το άρθρο 5 του Νόμου 3723, τα κονδύλια αυτά θα διατίθενται από τα πιστωτικά ιδρύματα «για χορήγηση δανείων στεγαστικών και προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με ανταγωνιστικούς όρους, η δε παρεχόμενη εγγύηση δύναται να αφορά προς επιχειρήσεις ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της χώρας». Έτσι ξεκινάει ο μύθος της «ανάπτυξης» και του “success story” της ελληνικής οικονομίας για τα επόμενα χρόνια, που θα προβάλλουν συνεχώς οι διαδοχικές κυβερνήσεις κάνοντας πλύση εγκεφάλου στο ευκολόπιστο Κοινό.

Με την έλευση του νέου έτους 2009, παραιτείται ο κ. Αλογοσκούφης και τον Μάρτιο του ίδιου έτους η τότε κυβέρνηση Καραμανλή ανοίγει επίσημα το πακέτο των € 28 δις και μαζί ανοίξανε οι ασκοί του Αιόλου οι οποίοι μέχρι και σήμερα παραμένουν ανοικτοί. Παρά ταύτα, τα ΜΜΕ εν μέσω τυμπανοκρουσιών διαλαλούν ότι γρήγορα θα «ρεύσει ζεστό χρήμα στην αγορά » γιατί οι Τράπεζές μας είναι εύρωστες και ισχυρές. Αυτές δεν διατρέχουν κανένα κίνδυνο, δεν εμπεριέχουν στους ισολογισμούς τους τα «τοξικά ομόλογα» των ενυπόθηκων δανείων και τα «δομημένα προϊόντα των παραγωγών» στα οποία ήταν εκτεθειμένες οι Αμερικανικές και οι άλλες «απρόσεκτες» μεγάλες Ευρωπαϊκές Τράπεζες.

Με φόντο αυτό το σκηνικό ακολουθούν στα μέσα 2009 τα ευτράπελα από την τότε αντιπολίτευση, «τα λεφτά υπάρχουν», και «που πήγαν τα λεφτά» κι ακόμη είναι άφαντα... Συνακολούθως, προβάλλουν τα πρώτα ερωτήματα στον Τύπο γύρω από το δημοσιονομικό έλλειμμα, εάν όντως είναι 3.9% ή 6%...Και ξαφνικά οι περιπέτειες αρχίζουν με την παραίτηση της κυβέρνησης Καραμανλή, της προκήρυξης εκλογών, και της έλευσης στην εξουσία, την 4^η Οκτωβρίου 2009, της κυβέρνησης Παπανδρέου. Το σκηνικό τώρα αλλάζει ριζικά και από ευοίωνα μετατρέπεται σε σκηνικό τρόμου όταν ανακοινώνεται από τη νέα κυβέρνηση ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα θα εκτιναχθεί από 6% στο 12.7% του ΑΕΠ.

Ως επακόλουθο, τα spreads του 10^{ου} ελληνικού ομολόγου εκσφενδονίζονται από τις 150 στις 450 μονάδες βάσης, σε σχέση με τα αντίστοιχα γερμανικά. Η κυβέρνηση Παπανδρέου αντιδρά... και αλλάζει την ηγεσία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (ΕΣΥΕ), και μαζί, το όνομά της σε Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). Ο μοιραίος για τις τύχες του ελληνικού λαού, πρωθυπουργός, αρχίζει τα διηπειρωτικά ταξίδια με τις γνωστές δηλώσεις διαπόμπευσης της χώρας που έκαναν το γύρο του κόσμου: οι έλληνες είναι διαφθαρμένοι και ο ίδιος υπηρετεί ένα διεφθαρμένο κράτος που απέστειλε ψευδή στοιχεία στους εταίρους μας, τα φημισμένα διεθνώς με τη μειωτική προσωνυμία *Greek Statistics* με τους *αστερίσκους*.

Ο πρωθυπουργός της χώρας συνεχίζει τα ταξίδια του ακατάπανστα, όπως η αεικίνητη μηχανή του «αόρατου χεριού» του Adam Smith, διακηρύττοντας την πίστη του στο δόγμα της παγκόσμιας διακυβέρνησης των αγορών στους πολιτικούς ηγέτες των κρατών-μελών της Ευρωζώνης. Και τους διαβεβαιώνει με παρρησία, αλλά και δημοσίως, ότι «η Ελλάδα θα τιμήσει τους δανειστές της».

Οι αγορές όμως γνώριζαν ότι «πίσω έχει η αχλάδα την ουρά» και μόλις άκουσαν από τα χείλη του κ. Παπανδρέου ότι η χώρα θα τιμήσει του πιστωτές της, εκσφενδόνισαν τα spreads των ομολόγων ακόμη πιο ψηλά. Ωσπου, στη μάχη του με τους κερδοσκόπους, όπως τους αποκαλούσε, μια μέρα στις αρχές Μαρτίου του 2010, έβγαλε και το «πιστόλι και το άφησε στο τραπέζι»... Δεν έγινε τότε σαφές εάν το πιστόλι απευθυνόταν στους κερδοσκόπους ή στην ΕΕ ή στον Σαρκοζί, τελικά το έστρεψε... στον ελληνικό λαό με το διάγγελμα στο Καστελόριζο στις 23 Απριλίου 2010 και την προσφυγή της Ελλάδος στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης με τοποτηρητή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

Έτσι με το πολιτικό σλόγκαν το αρχαίο «Σώζειν» την Ελλάδα από τη χρεοκοπία, υπογράφεται την 10^η Μαΐου 2010 το Α' Μνημόνιο της εθνικής υποτέλειας και ακολουθούν αμέσως τα άκριτα μέτρα λιτότητας που επέβαλλε η τρόικα και η οικονομία μας αρχίζει να καταρρέει. Ωστόσο, λίγες μέρες πριν την υπαγωγή της χώρας υπό κηδεμονία με τον Νόμο 3845 της 6^{ης} Μαΐου 2010,²⁴ στο τέταρτο άρθρο με τίτλο: Αύξηση Φ.Π.Α και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης, εμφανώς με δόλιο τρόπο καταχωρείται στο εδάφιο «συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης» τροποποίηση αύξησης του ποσού των εγγυήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο προς τις τράπεζες κατά € 15 δις. Η κυβέρνηση δεν σταματάει να χορηγεί κεφάλαια προς τις Τράπεζες, αλλά εν μέσω του καλοκαιριού με τον Νόμο 3864 δίνει τις ευλογίες της για την ίδρυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στο οποίο θα χορηγηθούν άλλα € 10 δις.²⁵ Εντούτοις, το ΤΧΣ θα είναι αμιγώς ιδιωτικός φορέας, παρότι η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου έγινε από το Ελληνικό Δημόσιο!

Παρά την έλευση το ΔΝΤ ως τοποτηρητή και την ίδρυση του ΤΧΣ ως ιδιωτικού φορέα με κεφάλαια του δημοσίου, ήτοι πραγματικό «ζεστό χρήμα» και όχι εγγυήσεις όπως εσφαλμένα τα ΜΜΕ και ορισμένοι 'αναλυτές' διατυμπανίζουν, τα spreads των ελληνικών ομολόγων συνέχισαν την ανηφόρα. Μάλιστα, τον Σεπτέμβριο του 2010 εκτινάσσονται στις 900 μονάδες βάσης. Πού οφείλεται αυτό το απρόσμενο γεγονός; Η απάντηση, ήταν συνδεδεμένο με... περιηγητικά πλοία και ελληνικά λιμάνια, στον Νόμο 3872 της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 2010²⁶ και συγκεκριμένα στο άρθρο 7, υπό την αιγίδα του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας και έχει σε αυτό τη Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους: « τα ποσά που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και στο άρθρο 4 του ν.3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α'), έτσι όπως αυτά τροποποιήθηκαν από την παράγραφο 8 του άρθρου τετάρτου του ν. 3845/2010 (ΦΕΚ 65 Α'), αυξάνονται κατά 25 δισεκατομμύρια ευρώ αντίστοιχα»!

Εδώ τελειώνει το χρονικό, παρότι ακολουθούν και άλλα παρεμφερή και αδιαφανή νομοσχέδια χορήγησης δισεκατομμυρίων ευρώ στις Τράπεζες με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Ωστόσο, βαρυσήμαντα ερωτήματα ταλανίζουν το μυαλό μέσα στο ζοφερό περιβάλλον που ζούμε. Όπως, θα μπορούσε ένας απλός πολίτης να αντιληφθεί την πλεκτάνη των πολιτικών, ότι εντός των νομοσχεδίων γίνεται μια πρωτοφανής παραχάραξη της βούλησης του ελληνικού λαού; Ελλάδα πώς σ' έχουν καταντήσει! *Σπύρος Λαβδιάτης, Αθήνα 12 Νοεμβρίου 2017*

²⁴ Εφημερις της Κυβερνήσεως, Τεύχος Πρώτο, Αρ. Φύλλου 65, Νόμος υπ' αριθ. 3845, 6 Μαΐου 2010.

²⁵ Εφημερις της Κυβερνήσεως, Τεύχος Πρώτο, Αρ. Φύλλου 119, Νόμος υπ' αριθ. 3864, 21 Ιουλίου 2010.

²⁶ Εφημερις της Κυβερνήσεως, Τεύχος Πρώτο, Αρ. Φύλλου 148, Νόμος υπ' αριθ. 3872 3 Σεπτεμβρίου 2010